

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
W CZŁUCHOWIE ZA 2005 ROK**

Człuchów 2006 r.

WSTĘP

Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie jest jednostką organizacyjną i budżetową Gminy Miejskiej Człuchów. Działa na podstawie obowiązujących przepisów prawa: Statutu zatwierdzonego Uchwałą Rady Miejskiej Nr XXI/159/2004 z dnia 22.09.2004 r., Regulaminu Organizacyjnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz aktów prawnych wydanych przez Radę Miejską, Burmistrza Miasta i Dyrektora Ośrodka. Ośrodek działa również na podstawie następujących ustaw:

- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
- ustawa z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej,
- ustawy z dnia 16 listopada 1998 r. o finansach publicznych,
- ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych,
- ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego,
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- ustawy z dnia 29 grudnia 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”,
- ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- oraz innych ustaw, których zakres również dotyczy funkcjonowania Ośrodka.

Działalność Ośrodka Pomocy Społecznej w Człuchowie finansowana jest:

- 1) ze środków budżetu miasta,
- 2) ze środków budżetu państwa.

W 2005 r. Ośrodek dysponował budżetem w wys.	7.714.528,63 zł
z czego:	
- na pomoc społeczną wydatkowano kwotę	1.882.824,63 zł
- na świadczenia rodzinne wydatkowano kwotę	5.831.704,00 zł

I. STRUKTURA ORGANIZACYJNA MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ

Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym w skład struktury organizacyjnej Ośrodka wchodzi:

1. Dział Pomocy Środowiskowej
2. Dział Usług Opiekuńczych
3. Dział Świadczeń Rodzinnych
4. Dział Pomocy Instytucjonalnej
5. Sekcja Finansowo-Ekonomiczna
6. Sekcja Świadczeń
7. Sekcja Organizacyjno-Kancelaryjna, Kadr, Kasa

W celu realizacji zadań Ośrodek zatrudnia **35** pracowników:

w dziale pomocy środowiskowej	- 8
w świadczeniach rodzinnych	- 4
w usługach opiekuńczych	- 16 w tym Kier. Usług Opiekuńczych
w obsłudze i administracji	- 5
terapeuta zajęciowy	- 1
opiekun w noclegowni	- 1

Pracownicy zatrudnieni w Ośrodku to wyspecjalizowana kadra posiadająca wymagane kwalifikacje z zakresu pomocy społecznej, ponadto:

4 pracowników ukończyło specjalizację I stopnia z zakresu pracy socjalnej

8 pracowników posiada wykształcenie **wyższe**

4 podnosi kwalifikacje na studiach wyższych.

W celu sprawnej realizacji zadań co roku pracownicy Ośrodka biorą udział w szkoleniach i spotkaniach dotyczących pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych oraz innych kwestii ważnych dla prawidłowego funkcjonowaniu Ośrodka. W roku ubiegłym takich spotkań i szkoleń odbyło się 40.

II. POMOC SPOŁECZNA I JEJ REALIZACJA

Z dniem 1 maja 2004 r. zaczęła obowiązywać nowa ustawa o pomocy społecznej. Zasadniczym celem zmian była przebudowa systemu pomocy społecznej w taki sposób, aby:

- 1) doprowadzić osoby i rodziny otrzymujące pomoc społeczną do życiowego usamodzielnienia,
- 2) integrować ze środowiskiem osoby wykluczone społecznie,
- 3) zapewnić potrzebującym wsparcie w przezwycięzeniu trudnej sytuacji, której nie są w stanie samodzielnie pokonać i umożliwić im życie w godnych warunkach,
- 4) stworzyć zabezpieczenie finansowe dla osób pozbawionych dochodów lub o niskich dochodach w wieku poprodukcyjnym lub niepełnosprawnych,
- 5) udzielić profesjonalnej pomocy rodzinom dotkniętym skutkami patologii społecznych, w tym przemocą w rodzinie,
- 6) stworzyć sieć usług socjalnych adekwatnych do potrzeb, w tym zakresie ustawa wprowadza nowe kryteria uprawniające do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

W roku 2005 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie otrzymał i wydał w ramach zadań własnych i zleconych kwotę

1.882.824,63 zł

w tym:

na zadania własne	948.850,63 zł
na zadania zlecone i dofinansowanie zadań własnych	933.974,00 zł

Ogółem na zasiłki, usługi, ośrodki wsparcia i inną pomoc

wydatkowano kwotę: 1.363.458,51 zł

w tym:

na zadania własne	614.764,51 zł
na zadania zlecone	748.694,00 zł

Ośrodek Pomocy Społecznej wydatkował również środki przekazane w ramach dotacji:

z Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego:

1) na dofinansowanie do wyżywienia dla dzieci w szkole	100.500 zł
2) na dofinansowanie do wypłaty zasiłków okresowych	121.700 zł

Powyższe środki zostały wydatkowane na realizację świadczeń pieniężnych i niepieniężnych zawartych w ustawie o pomocy społecznej oraz programu rządowego „Posiłek dla potrzebujących”.

I. Świadczenia pieniężne:

- zasiłek stały
- zasiłek okresowy
- zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy
- zasiłek i pożyczka na ekonomiczne usamodzielnienie

1. Zasiłek stały.

Jest zadaniem zleconym. Przysługuje pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej lub w rodzinie, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej – 461 zł lub osoby w rodzinie - 316 zł. Minimalna wysokość 30 zł., maksymalna 418 zł. Z tej formy pomocy w roku 2005 skorzystały:

153 osoby i rodziny na łączną kwotę 410.848 zł – średnia miesięczna wysokość zasiłku stałego wyniosła 309 zł.

2. Zasiłek okresowy.

Jest zadaniem własnym gminy dofinansowanym z budżetu państwa. Przysługuje osobom i rodzinom ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie. Wysokość zasiłku ustala się do wysokości różnicy między faktycznym dochodem a kryterium dochodowym osoby lub rodziny nie mniej jednak niż:

- 20% (rodziny) i 30% (samotni) różnicy w 2005 r.,
- w 2006 r. i 2007 r. odpowiednio 25% i 35%,
- w 2008 r. 50% .

W 2005 r. na pomoc w formie zasiłków okresowych wydatkowanych zostało łącznie 172.821 zł z czego kwota 121700 zł to dotacja z budżetu państwa, natomiast pozostałe 51.121 zł stanowiły środki własne.

Zasiłki okresowe zostały wypłacone 303 osobom i rodzinom. Średnia wysokość zasiłku wyniosła 140 zł, a czasokres jej przyznania 4 miesiące.

3. Zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy.

Jest zadaniem własnym gminy. Przyznawany w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej osób i rodzin spełniających kryterium dochodowe. W szczególności może być przyznany na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. W szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe może być przyznany specjalny zasiłek celowy w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, który nie podlega zwrotowi.

W 2005 r. zasiłki celowe zostały przyznane 372 osobom i rodzinom na łączną kwotę 193.396 zł, w tym 48 rodzinom przyznano specjalne zasiłki celowe na kwotę 15.355 zł. Średnio przyznaliśmy 2,5 zasiłków na rodzinę, średnia wysokość zasiłku celowego wyniosła 180 zł.

4. Zasiłek i pożyczka na ekonomiczne usamodzielnienie – z uwagi na ograniczoną liczbę środków finansowych na realizację zadań własnych, a także brak wnioskodawców w roku 2005 nie przyznawaliśmy tej formy pomocy.

II. Świadczenia niepieniężne.

1. Praca socjalna.

Praca socjalna świadczona jest na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Prowadzona jest z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej oraz ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności. Praca socjalna może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny. W pracy socjalnej wykorzystuje się właściwe tej działalności metody i techniki, stosowane z poszanowaniem godności osoby i jej prawa do samostanowienia. Praca socjalna świadczona jest osobom i rodzinom bez względu na posiadany dochód. Praca socjalna prowadzona przez pracowników socjalnych tutejszego Ośrodka polega w szczególności na:

- udzielaniu pomocy przy kompletowaniu dokumentów niezbędnych do otrzymania renty, emerytury świadczeń wyjątkowych itp.,
- podejmowaniu działań dot. uzyskania alimentów (poradnictwo, pisanie pozwów),

- udzielaniu pomocy w uzyskaniu bezpłatnych porad z zakresu prawa, bezpłatnych konsultacji psychologicznych,
- załatwianiu spraw życiowych klientów szczególnie niezaradnych życiowo,
- udzielaniu poradnictwa i edukacji w kwestiach dotyczących spraw rodzinnych, wychowawczych, zdrowotnych,
- udzielanie pomocy w uzyskiwaniu środków finansowych i ich racjonalnym gospodarowaniu,
- pomocy terapeutycznej - kierowaniu do Poradni Profilaktyki i Terapii Uzależnień, Poradni Zdrowia Psychicznego, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, nakłanianiu osób do uczestnictwa w różnych grupach samopomocowych,
- współpracy z pedagogami szkolnymi, sądem rodzinnym, kuratorami zawodowymi i społecznymi, policją, zakładem karnym, grupami samopomocowymi, lekarzami, pielęgniarkami itp.,
- udzielaniu poradnictwa z zakresu przeciwdziałania bezdomności.

W 2005 r. udzieliliśmy pomocy w formie pracy socjalnej 597 osobom i rodzinom.

2. Bilet kredytowany.

Jest rodzajem zasiłku celowego przyznawanego w formie biletu kredytowanego na przejazd koleją lub autobusem. W 2005 r. tę formę pomocy zastąpiliśmy zasiłkami celowymi, które przyznawaliśmy w formie pieniężnej na dojazd do lekarza, szpitala czy poradni specjalistycznych.

3. Składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Przysługują osobom objętym pomocą w formie zasiłków stałych i nieubezpieczonym z innego tytułu.

W roku 2005 opłacaliśmy składki zdrowotne za 112 osób na łączną kwotę 30.496 zł.

4. Składki na ubezpieczenie społeczne.

Są opłacane za osoby, które rezygnują z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania opieki nad ciężko chorym członkiem rodziny, jeżeli jej dochód nie przekracza 150% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie (474 zł) i osoba opiekująca się nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z innych tytułów lub nie otrzymuje renty lub emerytury.

W roku 2005 nie udzielaliśmy tej formy pomocy.

5. Pomoc rzeczowa w tym na ekonomiczne usamodzielnienie.

Pomoc w formie rzeczowej w celu ekonomicznego usamodzielnienia następuje przez udostępnienie maszyn i narzędzi pracy stwarzających możliwość zorganizowania własnego warsztatu pracy oraz urządzeń ułatwiających pracę niepełnosprawnym.

W roku 2005 nie udzielaliśmy tej formy pomocy.

6. Sprawienie pogrzebu.

W roku 2005 nie udzielaliśmy tej formy pomocy.

7. Poradnictwo specjalistyczne, interwencja kryzysowa.

Interwencja kryzysowa stanowi zespół działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin, w tym dotkniętych przemocą, w celu zapobiegania lub pogłębiania się występujących dysfunkcji. Interwencją kryzysową obejmuje się osoby i rodziny bez względu na posiadany dochód. W ramach interwencji kryzysowej udziela się w szczególności poradnictwa specjalistycznego oraz schronienia dostępnego przez całą dobę.

W 2005 r. nie zachodziła potrzeba udzielenia pomocy w ramach interwencji kryzysowej. Udzielaliśmy natomiast wsparcia w postaci poradnictwa specjalistycznego 77 rodzinom.

8. Schronienie.

Zapewnienie schronienia dla osób bezdomnych jest zadaniem gminy o charakterze obowiązkowym. Zadanie to realizujemy poprzez udzielanie schronienia w Noclegowni naszego Ośrodka. Noclegownia zapewnia schronienie, jeden gorący posiłek dziennie oraz niezbędną odzież i środki czystości.

W 2005 roku przebywało w niej **20 osób** bezdomnych. Do Noclegowni przyjmowani są przede wszystkim osoby bezdomne z terenu miasta. W przypadku posiadania wolnych miejsc przyjmowane są również osoby bezdomne z innych miejscowości, pod warunkiem zwrotu pełnych kosztów pobytu. Osoby bezdomne korzystają również z szeroko rozumianej pracy socjalnej, psychologicznej i terapeutycznej.

Utrzymanie Noclegowni w roku 2005 wyniosło **26.389,92 zł.**

Dzięki współpracy z Człuchowskim Kołem Towarzystwa Pomocy im.św. Brata Alberta w ubiegłym roku działalność Noclegowni została wsparta kwotą 9.900 zł uzyskaną przez Koło w ramach konkursów grantowych.

W ramach działalności Noclegowni corocznie organizowana jest uroczysta wigilia Bożego Narodzenia oraz śniadanie wielkanocne. Zarówno wigilia jak i śniadanie wielkanocne organizowane są w dużej mierze dzięki pomocy naszych stałych darczyńców:

Pana Zdzisława Staszków, Pana Aureliusza Grzesiak, Pana Henryka Tryszczyńskiego. Pragnę również podziękować Panu Jerzemu Górnemu kierownikowi PCPR w Człuchowie, który cały rok pamięta o bezdomnych udzielając nam wsparcia w postaci żywności, odzieży oraz załatwianiu różnych trudnych spraw. W imieniu wszystkich bezdomnych przebywających w Noclegowni pragnę też podziękować Panu Burmistrzowi oraz władzom samorządowym za zrozumienie problemów ludzi bezdomnych co zaowocowało zmianą czasokresu funkcjonowania Noclegowni z placówki sześciomiesięcznej na całoroczną. Dziękujemy również Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za udzielenie nam pomocy finansowej i rzeczowej.

9. Posiłek.

W 2005 r. realizowaliśmy Rządowy Program „Posiłek dla potrzebujących”. W ramach programu objęliśmy pomocą w formie dożywiania dzieci od 0 – 7 lat, dzieci i młodzież szkolną, osoby chore i niepełnosprawne. W ramach programu przyznaliśmy:

- **zasiłki celowe na zakup żywności dla 103 rodzin na kwotę 28.950 zł. Średnia wysokość zasiłku wynosiła 50 zł, przyznaliśmy 573 zasiłki,**
- **obiady w szkole otrzymało 194 dzieci i młodzieży na łączną kwotę 110.913 zł. Obiady były wydawane podczas roku szkolnego,**
- **w styczniu, lutym, listopadzie i grudniu wszystkie dzieci korzystające z obiadów dodatkowo otrzymały pomoc w postaci śniadań (bułka, drożdżówka, mleko),**
- **99 osób korzystało z obiadów (początkowo w stołówce Bursy, następnie restauracji SAVOY), których koszt wyniósł 40.637 zł.**

Na łączną kwotę 180.500 zł.

10. Niezbędne ubranie.

Przyznanie niezbędnego ubrania następuje poprzez:

- udzielenie pomocy finansowej w formie zasiłku celowego – ale jedynie w przypadku konieczności zakupu bielizny czy obuwia - **w 2005 r. wypłaciliśmy 47 takich zasiłków na łączną kwotę 8.680 zł,**
- przyznanie pomocy w formie odzieży używanej, która jest dostępna w punkcie przyjmowania i wydawania odzieży oraz sprzętu agd. – **w 2005 r. 42 rodziny zaopatrzyły się w niezbędną odzież w naszym punkcie.**

11. Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, w ośrodkach wsparcia oraz w rodzinnych domach pomocy.

Usługi opiekuńcze przysługują sobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona. Usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. Ośrodek pomocy społecznej, przyznając usługi opiekuńcze, ustala ich zakres, okres i miejsce świadczenia.

W 2005 r. zarówno usługi opiekuńcze jak i specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone były w miejscu zamieszkania. Objętych tą formą pomocy było łącznie 48 środowisk z czego 10 środowisk korzystało ze specjalistycznych usług opiekuńczych. Wszystkie osoby, którym przyznano usługi opiekuńcze są osobami niepełnosprawnymi w stopniu znacznym. W 90% są to osoby samotne lub samotnie gospodarujące i otrzymują one pomoc od 2 do 6 godzin dziennie. W zależności od posiadanych dochodów osoby te ponoszą częściową odpłatność za świadczone usługi. Szczegółowe warunki odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi, określa uchwała Rady Miasta Nr XX/151/96 z 5 listopada 1996 r. W 2005 r. odpłatność z tyt. usług opiekuńczych w wys. 39.642,12 zł oraz odpłatność za usługi specjalistyczne w wys. 4.018,37 - zostały przekazane do Urzędu Miejskiego.

12. Mieszkania chronione – nie posiadamy mieszkań chronionych.

13. Pobyt i usługi w domu pomocy społecznej.

Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej. Jest to zadanie własne gminy o charakterze obowiązkowym. Od 2004 r. obowiązani do wnoszenia opłaty za pobyt w domu pomocy

społecznej są w kolejności: mieszkaniec domu (70% swoich dochodów), małżonek, zstępni przed wstępnymi oraz gmina, z której osoba została skierowana. Rodzina wnosi opłatę w przypadku posiadania dochodów wyższych niż 790 zł na osobę w rodzinie i 1.152,50 zł na osobę samotną. Kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 790 zł na osobę w rodzinie i 1.152,50 w przypadku osoby samotnej. W praktyce więc główny ciężar ponoszenia odpłatności spoczywa na gminie dlatego też, zgodnie z art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego wysokość udziału gmin we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) – od podatników tego podatku zamieszkałych na obszarze gminy wynosi 39,34% (wzrost z 27,6%).

W 2005 r. ponieśliśmy odpłatność za dwie osoby w łącznej wysokości 12.830,17 zł.

14. Ośrodki wsparcia.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej prowadzi następujące ośrodki wsparcia:

1. Noclegownia dla osób bezdomnych.
2. Klub dla osób z zaburzeniami psychicznymi „Nie jesteśmy sami”.
3. Klub „Złota jesień”.
4. Punkt przyjmowania i wydawania odzieży i sprzętu agd.

Noclegownia. Powstała w 2001 r. Zapewnia schronienie dla 13 osób bezdomnych, z możliwością zwiększenia liczby miejsc o 3. Placówka do chwili obecnej była czynna przez sześć miesięcy w roku, codziennie od godziny 16⁰⁰ do 8⁰⁰. Osoby przebywające w noclegowni korzystają również z jednego gorącego posiłku dziennie, niezbędnej odzieży, środków czystości. Wszyscy objęci są pomocą terapeutyczną – pracownika socjalnego, instruktora uzależnień, psychologa. Bezpośredni nadzór sprawuje opiekun zatrudniony przez Ośrodek oraz opiekun wolontariusz.

Klub dla osób z zaburzeniami psychicznymi „Nie jesteśmy sami”.

Klub dla osób z zaburzeniami psychicznymi działa od września 2002 roku. Placówka znajduje się w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej i powstała dzięki wsparciu finansowemu ministerstwa. W okresie do czerwca 2004 roku Klub mieścił się w budynku Noclegowni MOPS następnie został przeniesiony do pomieszczeń w nowej siedzibie Ośrodka. Obecnie posiada własne, większe pomieszczenia, które umożliwiają rozszerzenie jego oferty. Głównym celem Klubu jest zredukowanie problemu alienacji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi zamieszkującymi na terenie naszego miasta. Członkami Klubu są 24 osoby z zaburzeniami psychicznymi, posiadające znaczne lub umiarkowane stopnie niepełnosprawności. Na co dzień w zajęciach, które obejmują:

- zagospodarowanie czasu wolnego np. czytelnictwo, spacer, pogadanki, wspólne przygotowywanie kawy i herbaty,
- dzielenie się spostrzeżeniami dotyczącymi działania Klubu,
- prowadzenie terapii zajęciowej (haft krzyżykowy, rysowanie, malowanie, wykonanie stroików, praca ze styropianem, praca w masie solnej, glinie i inne techniki przestrzenne, malowanie na szkłe i folii, itd.),
- prowadzenie terapii kulinarnej (cieszy się największym powodzeniem) - przygotowywanie posiłków, nakrywanie stołu, przygotowywanie przyjęcia „imieninowego”, podstawowe zasady zachowania przy stole, sprzątanie po posiłku - zmywanie naczyń,
- prowadzenie rehabilitacji (ćwiczenia fizyczne),
- ustalanie wspólnie z uczestnikami planu zajęć na następne dni z uwzględnieniem zajęć dotyczących rozwijania własnych zainteresowań i umiejętności,

uczestniczy od 12 do 15 członków Klubu. Klub jest czynny codziennie od godziny 8⁰⁰ do 15⁰⁰. Opiekę nad członkami klubu sprawuje terapeuta zajęciowy. Korzystamy również z pomocy wolontariuszy.

Koszt prowadzenia Klubu w 2005 r. wynosił 28.975,79 zł.

Klub „Złota jesień”.

W sali Specjalnego Ośrodka Szkolno Wychowawczego prowadzimy Klub „Złotej Jesieni” dla 35 seniorów naszego miasta. Klub zrzesza osoby w wieku emerytalnym, które spotykają się codziennie w godzinach od 13⁰⁰ do 15⁰⁰, spędzając czas na rozmowach, wspólnym picu kawy i herbaty oraz gimnastyce. Wszystkie osoby korzystają z obiadów, których cena jest niższa dla członków Klubu. Nadzór nad Klubem sprawuje opiekunka, pracownica ośrodka, która posiada dyplom pielęgniarki. Na utrzymanie Klubu wydatkowaliśmy w 2005 r. kwotę **3.200 zł**. Organizujemy również spotkania okolicznościowe.

Punkt Przyjmowania i Wydawania Odzieży oraz Sprzętu AGD.

Punkt Przyjmowania i Wydawania Odzieży i Sprzętu Gospodarstwa Domowego. Powstał w lipcu 2002 roku. W punkcie przyjmuje się od mieszkańców miasta, przedsiębiorców i innych osób, odzież używaną oraz artykuły gospodarstwa domowego: meble, pralki, lodówki, telewizory, wózki dziecięce, naczynia itd.. Wszystkie te rzeczy są sortowane i następnie wydawane osobom, które znajdują się w ciężkiej sytuacji życiowej. Z tej formy pomocy mogą skorzystać wszystkie chętne osoby bez względu na posiadany dochód. Punkt mieści się w wydzielonym pomieszczeniu Noclegowni. Prowadzony jest przez

wolontariuszkę, w poniedziałki, środy i piątki od 12⁰⁰ do 17⁰⁰. Punkt funkcjonuje bez żadnych nakładów finansowych.

III. Współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi.

Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie. Od lat prowadzimy ścisłą współpracę z PCPR będącym, podobnie jak nasz Ośrodek, jednostką organizacyjną pomocy społecznej. Z tego też względu działalność ośrodka pomocy społecznej jest uzupełniana przez działalność PCPR. Dotyczy ona między innymi ustalania stopni niepełnosprawności i zaliczania do osób niepełnosprawnych, udzielania informacji o turnusach rehabilitacyjnych oraz warunkach otrzymania pomocy dla osób niepełnosprawnych ze środków PFRON. Bardzo ważna jest dla nas możliwość korzystania z porad psychologa zatrudnionego w PCPR oraz fakt, że możemy liczyć na pomoc w wielu innych sprawach.

Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy. Dzięki współpracy z PUP posiadamy lepszy dostęp do informacji dotyczących organizowanych programów aktywizacji osób bezrobotnych oraz oferowanych miejsc pracy. Duża liczba osób korzystających z pomocy społecznej to osoby bezrobotne najczęściej o bardzo niskich kwalifikacjach lub nie posiadające ich wcale. Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy zaowocowała skierowaniem osób na kursy i szkolenia. Kilkanaście osób zostało też skierowanych do pracy.

Współpraca z Sądem Rejonowym. Dotyczy ona podejmowania działań mających na celu poprawę sytuacji życiowej rodzin z problemami. Polegają one na informowaniu o niepokojących sytuacjach w rodzinach stanowiących zagrożenie dla ich prawidłowego funkcjonowania. Szczególnie ważna jest dla nas kwestia zaniedbań i przemocy w rodzinach z małoletnimi dziećmi. Ważnym elementem współpracy jest współdziałanie z kuratorami sądowymi.

Współpraca z Powiatową Komendą Policji. Polega na wzajemnym informowaniu się o środowiskach i miejscach stanowiących zagrożenie bezpieczeństwa zarówno dla osób w nich przebywających jak i z najbliższego otoczenia. Podejmujemy interwencje, podczas których pracownik socjalny wspólnie z dzielnicowym odwiedzają zagrożone środowiska w celu rozwiązywania występujących problemów. Ponadto uzyskujemy informacje stanowiące podstawę do wstrzymania lub ograniczenia świadczeń z pomocy społecznej.

W ramach swojej działalności prowadzimy także współpracę z innymi instytucjami takimi jak: Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Szpital, Zakład Opiekuńczo-Leczniczy, Poradnie Lekarskie, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Poradnia Zdrowia Psychicznego.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie w 2001 roku rozpoczął współpracę z Towarzystwem Pomocy im.św. Brata Alberta – Kołem Gdańskim. Efektem współdziałania było powołanie w październiku 2002 roku Człuchowskiego Koła Towarzystwa Pomocy im.św. Brata Alberta. Organizacja ta jest stowarzyszeniem, którego celem działania jest niesienie pomocy osobom bezdomnym i ubogim w duchu patrona, św. Brata Alberta. Członkami koła człuchowskiego są pracownicy ośrodka, radni, przedstawiciele różnych instytucji z terenu miasta, prywatni przedsiębiorcy, osoby duchowne. Koło prowadzi ścisłą współpracę z Ośrodkiem, która polega na: wspólnym prowadzeniu noclegowni, organizowaniu corocznej akcji „paczki świąteczne dla dzieci z rodzin najuboższych”, współorganizowaniu Dnia Godności Osób Niepełnosprawnych, prowadzeniu Centrum Wolontariatu oraz łaźni i pralni dla osób bezdomnych. Współpraca ośrodka z kołem człuchowskim jest o tyle ważna, że koło ma prawo ubiegania się o granty przeznaczone dla organizacji pozarządowych ze środków finansowych Wojewody i Ministerstwa Polityki Społecznej w ramach programów Bezdomność. Pozyskane przez Koło środki przeznaczone były na wcześniejsze uruchamianie noclegowni oraz prowadzenie łaźni i pralni dla osób bezdomnych pozostających poza noclegownią. Jak wcześniej wspomniałam w roku ubiegłym Koło uzyskało w ramach grantów łącznie 9.900 zł.

Ponadto prowadzimy również współpracę z PCK oraz Caritas w zakresie wspólnego opracowywania list osób kwalifikujących się do pomocy w ramach darów przyznawanych przez te organizacje.

Na dzień 31 grudnia 2005 r. w Człuchowie zamieszkiwało blisko 15.000 mieszkańców. Ośrodek Pomocy Społecznej w 2005 r. u dzielił wsparcia 626 rodzinom, w których żyło 1.496 osób. Wsparcie systemem pomocy społecznej objęło więc 9,97 % mieszkańców Człuchowa.

III. ŚWIADCZENIA RODZINNE I ICH REALIZACJA

Z dniem 1 maja 2004 r. wszedł w życie nowy system świadczeń rodzinnych. Określają go przepisy ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych.

Budżet przeznaczony na realizację świadczeń rodzinnych oraz zaliczek alimentacyjnych w 2005 r. wyniósł 5.831.704 zł

w tym:

na wypłatę świadczeń rodzinnych wydatkowano 5.686.929 zł

w tym:

na wypłatę zaliczek alimentacyjnych wydatkowano **129.620 zł**

koszty obsługi świadczeń rodzinnych oraz zaliczek wyniosły 144.775 zł

Świadczenia rodzinne przysługują rodzinie, w której dochód netto na osobę nie przekracza 504 zł lub 583 zł na osobę, jeżeli w rodzinie wychowuje się dziecko niepełnosprawne. Bez względu na kryterium dochodowe przyznawany jest zasiłek pielęgnacyjny.

Świadczeniami rodzinnymi są:

- 1) zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego,
- 2) świadczenia opiekuńcze, do których należą zasiłek pielęgnacyjny i świadczenie pielęgnacyjne,
- 3) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka.

Od września 2005 r. przyznajemy i wypłacamy zaliczki alimentacyjne.

W 2005 r. na realizację świadczeń rodzinnych wydatkowaliśmy kwotę 5.831.704 zł

1. Zasiłki rodzinne oraz dodatki do zasiłku rodzinnego.

Przysługują na: dziecko do ukończenia 18 roku życia lub do ukończenia nauki w szkole, jednak nie dłużej niż do ukończenia 21 roku życia, albo 24 roku życia jeżeli kontynuuje naukę w szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności. Zasiłek rodzinny przysługuje w wysokości: 43 zł na pierwsze dziecko, 53zł na drugie i 66 zł na każde kolejne dziecko. Kwoty te ulegną zmianie w kolejnym okresie zasiłkowym.

W 2005 r. z zasiłków rodzinnych korzystało 1.062 rodzin przy czym zrealizowaliśmy 18.343 świadczenia na kwotę 820.400 (średnio miesięcznie wypłacaliśmy 1.529 zasiłków rodzinnych).

Dodatki do zasiłków rodzinnych.

Osobom posiadającym prawo do zasiłku rodzinnego przysługują dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu:

- urodzenia dziecka,
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,
- samotnego wychowywania dziecka,
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego,
- rozpoczęcia roku szkolnego,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania.

1) dodatki z tytułu urodzenia dziecka:

Przysługuje opiekunowi faktycznemu dziecka w wieku do ukończenia przez dziecko pierwszego roku życia, jednorazowo, obecnie w wys. 1.000 zł, natomiast w 2005 r. ich wysokość wynosiła 500 zł.

W 2005 r. wypłaciliśmy dodatki z tytułu urodzenia dziecka 84 rodzinom na łączną kwotę 42.000 zł.

2) dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego:

Dodatek ten przysługuje matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu lub prawnemu dziecka, uprawnionemu do urlopu wychowawczego, jeżeli dziecko pozostaje pod jego faktyczną opieką. Dodatek przyznawany jest na okres 24, 36 lub 72 miesięcy jeżeli sprawuje opiekę nad dzieckiem niepełnosprawnym, w wysokości 400 zł miesięcznie.

W 2005 r. wypłaciliśmy 130 rodzinom co stanowiło 1.089 świadczeń na kwotę 452.008 zł.

3) dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka:

Przysługuje samotnie wychowującym dziecko matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu lub prawnemu, jeżeli nie zostało zasądzone świadczenie alimentacyjne od drugiego z rodziców dziecka ponieważ: drugi z rodziców dziecka nie żyje, ojciec dziecka jest nieznany. Dodatek przysługuje również osobie uczącej się, jeżeli jej rodzice nie żyją. Wysokość dodatku to 170 zł na dziecko nie więcej niż 340 na wszystkie dzieci. Kwotę dodatku zwiększa się w przypadku niepełnosprawności dziecka o 80 zł, nie więcej jednak niż 160 zł na wszystkie dzieci.

W Roku ubiegłym przyznaliśmy dodatki 359 rodzinom w ilości 4.281 świadczeń na kwotę 835.701 zł.

4) dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej:

Dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej przysługuje matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu lub prawnemu w wysokości 50 złotych miesięcznie na trzecie i na następane dzieci otrzymujące zasiłek rodzinny.

W 2005 r. wypłaciliśmy 953 dodatki na łączną kwotę 47.650 zł.

5) dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego:

Dodatek ten otrzymuje matka lub ojciec, opiekun faktyczny lub opiekun prawny, a także osoba ucząca się na pokrycie zwiększonych wydatków związanych z rehabilitacją lub kształceniem dziecka w wieku do lat 16, jeżeli posiada orzeczenie o niepełnosprawności oraz od 16 do 24 lat, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności. Dodatek przysługuje miesięcznie w wys. 50 zł na dziecko do 5 roku życia i 70 zł na dziecko powyżej 5 roku życia do ukończenia 24 lat.

W 2005 r. wypłaciliśmy 581 rodzinom w ilości 7.028 świadczeń na kwotę 452.420 zł.

6) dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego:

Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego przysługuje na częściowe pokrycie wydatków związanych z rozpoczęciem roku szkolnego.

Przyznaliśmy 1.144 dodatki z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego dla 696 rodzin na kwotę 102.960 zł.

7) dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania:

W związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły ponadgimnazjalnej lub artystycznej, w której realizowany jest obowiązek szkolny i obowiązek nauki, a także szkoły podstawowej lub gimnazjalnej w przypadku dziecka lub osoby uczącej się, legitymującej się orzeczeniem o niepełnosprawności przysługuje dodatek z tytułu podjęcia nauki poza miejscem zamieszkania w wys. 80 zł na dziecko. W związku z dojazdem dziecka do szkoły przysługuje dodatek w wysokości 40 zł. Dodatek ten wypłaca się w okresie nauki w szkole.

W roku ubiegłym dodatki wypłaciliśmy 72 rodzinom w ilości 409 świadczeń na kwotę 20.480 zł.

2. Świadczenia opiekuńcze.

1) zasiłek pielęgnacyjny:

Przyznaje się go w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia osobie niepełnosprawnej opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje niepełnosprawnemu dziecku, osobie niepełnosprawnej powyżej 16 roku życia, jeżeli posiada orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności, osobie która ukończyła 75 lat. Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje także osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia jeśli posiada orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia. Wysokość zasiłku wynosi 144 zł miesięcznie. Zasiłek przysługuje bez względu na dochód.

W 2005 r. wypłaciliśmy 10.975 zasiłków pielęgnacyjnych dla 996 rodzin na kwotę 1.580.400 zł.

2) świadczenia pielęgnacyjne:

Świadczenie pielęgnacyjne przyznaje się matce, ojcu dziecka, opiekunowi faktycznemu, jeżeli nie podejmuje lub rezygnuje z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, albo posiada orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności. Świadczenie to przysługuje, jeżeli dochód rodziny nie przekracza kwoty 583 złote na osobę. Wysokość świadczenia pielęgnacyjnego wynosi 420 zł.

W 2005 r. świadczenia pielęgnacyjne wypłaciliśmy 201 rodzinom w ilości 2.166 świadczeń na łączną kwotę 893.661 zł.

3. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka.

Z tytułu urodzenia się dziecka przysługuje, niezależnie od uprawnień do dodatku z tytułu urodzenia się dziecka oraz dochodu rodziny, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka w wysokości 1.000 zł na dziecko.

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka została wprowadzona do ustawy o świadczeniach rodzinnych w roku 2006 stąd wypłata tego świadczenia rozpoczęła się również w roku bieżącym.

MOPS ma również obowiązek opłacać składki na ubezpieczenie społeczne i ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne. W 2005 r. z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne wydatkowaliśmy kwotę 273.808 zł (2.040 świadczeń), natomiast na składki zdrowotne wydaliśmy 28.276 zł (792 świadczenia).

Zaliczka alimentacyjna.

W roku ubiegłym na Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zostały nałożone nowe obowiązki związane z realizacją ustawy z 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej. Ustawa ta określa zasady postępowania wobec osób zobowiązanych do świadczenia alimentacyjnego, jeżeli egzekucja prowadzona przez komornika sądowego jest bezskuteczna, a także zasady przyznawania zaliczek alimentacyjnych. Postępowanie prowadzone wobec dłużników alimentacyjnych dotyczy ustalenia stanu egzekucji i przyczyn jej bezskuteczności (kontakt z komornikiem, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych u dłużników alimentacyjnych) oraz podjęcia działań umożliwiających aktywizację zawodową dłużników (występowanie do PUP o podanie informacji o możliwości aktywizacji zawodowej, wnioskowanie o skierowanie dłużnika do prac organizowanych na zasadach robót publicznych). W przypadku uniemożliwienia przez dłużnika alimentacyjnego przeprowadzenia wywiadu środowiskowego, odmowy podjęcia prac lub uchylania się od nich, ośrodek pomocy społecznej informuje o tym fakcie prokuraturę oraz kieruje do starosty wnioski o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego. Także w takim przypadku organ właściwy wierzyciela może wytoczyć powództwo przeciwko osobom zobowiązanym w dalszej kolejności do alimentacji na rzecz osoby uprawnionej.

W roku ubiegłym przeprowadziliśmy 92 wywiady środowiskowe u dłużników alimentacyjnych, natomiast 22 osoby skierowaliśmy do PUP w celu aktywizacji zawodowej.

Zaliczka alimentacyjna przysługuje osobie uprawnionej, jeżeli dochód rodziny na osobę nie przekracza kwoty 583 zł. Zaliczkę przyznaje się na okres zasiłkowy. Wysokość zaliczki jest uzależniona od liczby osób uprawnionych do niej, posiadania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, dochodu na osobę w rodzinie i wynosi od 120 do 380 zł. W roku ubiegłym wypłatę zaliczek alimentacyjnych rozpoczęliśmy od nowego okresu zasiłkowego tj. września.

I tak w roku ubiegłym zaliczki alimentacyjne wypłacono 106 rodzinom na łączną kwotę 129.620 zł.

Dłużnik alimentacyjny jest zobowiązany do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela należności w wysokości zaliczek wypłaconych osobie uprawnionej, powiększonej o 5%.50% tej kwoty stanowi dochód własny gminy, pozostałe 50% tej kwoty stanowi dochód budżetu państwa. **Zaliczki alimentacyjne zwrócone przez dłużników alimentacyjnych w roku ubiegłym (łącznie z kwotą powiększenia o 5%) wyniosły 1.428 zł z tego połowa tj. 714 zł stanowiła dochody własne gminy, natomiast druga połowa stanowiła dochody budżetu państwa.**

